I чужому научайтесь,
I свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 162. TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 29-го СЕРПНЯ (AUGUST) 1964 No. 162. VOL. LXXI

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН, ПРИЙМАЮЧИ КАНДИДАТУРУ НА ПЕРЕВИБІР, ЗАКЛИКАЄ ДО ЄДНОСТИ ТА ДАЛЬШОГО ПРОГРЕСУ АМЕРИКИ

Президент Линдон Б. Джансон разом із демократичним кандидатом на віце-президента Гюбертом Г. Гомфрі після прийняття номінацій, уділених їм через аклямацію Демократичною Конвенцією 1964 року.

Атлантик Сіті, Н. Дж. — На четвертій сесії Демократичної Конвенції в четвер 27-го серпня обидва кандидати — президент Джансон і сенатор Гюберт Г. Гомфрі — виголосили промови про прийняття номінацій, в яких з'ясовували свої програми. Президент Джансон у своїй промові прийняв номінацію на президентського кандидата, заявляючи, що він старатиметься розв'язувати актуальні проблеми, не відступати від них, і що старатиметься про „об'єднання, а не розбиття" — збуджувати надію, а не страх або очорнення". Президент відповідав на закиди республіканців та їхнього кандидата Беррі Голдвотера і сказав таке: „Ми даємо народові можливість вибору між жалісливим курсом, і тим відважним курсом, який зробив цю країну намогутнішою і найвільнішою, найбільше квітучою і найбільш миролюбною в історії людства". Президент сказав, що його уряд пропонує на основі дотеперішніх успіхів і ухваленої плятформи партію для всіх американців, одну Всеамериканську Партію. „Ми просимо, — казав Джансон, — про мандат починати розбудовувати світле суспільство, в якому людське життя могло б відповідати дивам людської науки". В своїй промові Президент підкреслив дві основні теми: заклик до національної єдности і оборону демократичного уряду проти оскаржувань республіканців і сенатора Голдвотера. Він казав, що немає місця в цій країні добробуту і розумних людей на партійництво та на сектярське упередження. Немає потреби, щоб працювати для партії бизнесменів, або робітників, партії миру або воєнної партії, партії Півночі чи Півдня. Обороняючи Демократичну партію проти республіканських закидів, Джансон сказав, що найкраще можна служити цій країні, коли належатимемо до партії, що служить цілому народові, і до тієї партії, яка змагається за те, щоб запанував мир усвіті. Відповідаючи на закид Голдвотера, що демократичний уряд обмежує волю одиниці, Президент сказав, що американці тепер є свобідні і можуть жити, як хочуть і де хочуть, можуть здійснювати свої амбіції й бажання, виховувати своїх дітей найкраще в історії цієї країни. „І кожний американець дуже добре знає, що це є дійсно так" — казав Джансон. Президент обороняв свій уряд і проти закидів сенатора Голдвотера, який твердить, що демократи послабили збройні сили ЗДА. „Збройні сили цієї країни, казав Джансон, є могутніші, як об'єднані збройні сили у всіх війнах веіх держав на цій плянеті". Джансон заявив: „Цього вечора ми з Демократичної партії з вірою звертаємося до народу і заявою, що розв'язуватимемо всі проблеми, а не відступати; будемо змагати до єдности, а не до розбиття; пропонуємо надію, а не жах".

Кандидат на віце - президента Гюберт Г. Гомфрі в своїй промові дякував за номінацію і сказав, що він почувається вшанованим цим, що його просили бути і працювати побіч президента Джансона. Гомфрі сказав, що „віддає до диспозиції йому і американському народові всі свої ресурси свого мозку і серця". Кандидат на віце - президента виявив своїм прихильникам свій ораторський талант та спосіб майбутньої виборчої кампанії, порівнюючи демократичного й республіканського кандидатів на президента. Президент ЗДА, казав Г. Гомфрі, мусить бути спокійний і певний себе... людиною ясної думки і здорового розсудку; людиною, що може полагоджувати кризи без вагання; людиною, що має вести та рішати; це повинна бути людина, що знає свою ціль і має переконання. Такою людиною є — Джансон, казав кандидат на віце - президента. Про сенатора Голдвотера Гомфрі говорив таке: „Американська президентура це не є місце для людини, що в одній хвилині є поривчастою, а в наступній — нерішучою; яка одного дня є нестямною в доманганні чогось, а другого противиться цьому; заяви якої в справах великої політики є собі протилежні та спричиняють таке замішання, що і приятелі й вороги не знають, на чому він стоїть". Гомфрі відступив від традиції та аж чотири рази згадав прізвище сенатора Голдвотера. На думку сенатора Гомфрі „тимчасовий республіканський представник Голдвотер" не є в згоді не тільки з великою більшістю американського народу, але навіть із своєю власною партією. Гомфрі критикував республіканців і за те, що виступають проти закордонної політики президента Джансона. „Ганьба тому, хто хоче поділити наш нарід. Ганьба тому, хто кидає фальшивий сумнів в нашу збройну силу. Нехай нас Бог боронить від тих, хто бездушно хоче бавитися цією могутньою силою. Провідник мусить бути розсудливий, обережний і відповідальний. Вимагаємо такого Президента, який знає, що Рим не збудували в одному дні, і який знає, що могутню будову західньої цивілізації можна перемінити в руїну в одній хвилині".

На четвертій сесії Конвенції відбулося теж вшанування визначних демократів, які померли від попередньої Конвенції. Про пані Ф. Д. Рузвелт говорив амбасадор до ОН Адлей Стівенсон, про спікера Сема Рейбирна — Джеймс А. Фарлі, а головний прокуратор Роберт Ф. Кеннеді говорив про покійного президента Джана Ф. Кеннеді, ще перед висвітлюванням фільму про нього. Конвенція влаштувала Кеннеді гарячу овацію, яка тривала 15 мінут. Також і на вулицях міста оваційно вітали представників родини Кеннеді: дружину покійного Президента та його трьох сестер.

В АМЕРИЦІ

● **На Демократичній конвенції**, в Атлантик Сіті, Н. Дж., виявилося, що прізвище „Кеннеді" має магічну силу серед американських виборців, які оваційно вітали брата покійного Президента — головного прокуратора Роберта Ф. Кеннеді, який зголосив свою кандидатуру на сенатора від Нюйоркського стейту.

● **В Стейтовому Театрі** в Ню Йорку грають відому оперетку Ф. Легара „Весела вдовичка", яку вперше грали у Відні ще 1905 року. Минулого тижня прибутки виносили $95,264, хоч для преси дали 350 безплатних місць, а цього тижня сподіваються прибутків на суму $98,000.

Гомфрі виявляє свою програму в книзі „Справа — людство"

Ню Йорк. — Запропонований на віце - президентського кандидата міннесотський сенатор Гюберт Г. Гомфрі видав недавно перед Конвенцією книжку п. н. „Справа — людство" (Ди коз із менкайнд"), в якій говориться про минуле, теперішнє і майбутнє ЗДА. Ця книжка ясно виявляє думку, почування та мотиви праці міннесотського сенатора. Гомфрі гадає, що наші проблеми — це проблеми теперішнього життя, і їх треба якнайшвидше розв'язати. Автор пише, що в американській економіці є великі й малі бизнеси, є працедавці й робітники, є промислові й фармерські робітники; всі вони виконують свої ролі, і часто між ними мусять виринати різні більші й менші конфлікти, які надають американській економіці сили, і які мусять бути розв'язані для добра всіх, і без шкоди для нікого. Сенатор Гомфрі написав в цій книжці, що праві екстремісти уважають чотирьох останніх президентів (від Рузвелта до Кеннеді) „за прихильників комуністів, або за опанованих комуністами осіб". Але це явна помилка. Сам сенатор Гомфрі належить до людей, що їх називають „добродіями". І він цього не відпекується, не ображується, коли його так називають, бо коли б тепер жили ті батьки американського народу, які заснували ЗДА, то вони були б тепер також „добродіями".

Журналіст Лубелл опитує виборців про Джансона і Ґолдвотера

Ню Йорк. — Відомий журналіст із пресового концерну Скріпса - Говарда Семюел Лубелл перевів опитування між виборцями про президентських кандидатів Джансона і Голдвотера і ствердив, що численні виборці люблять в республіканського кандидата рішучість та послідовність. Майже всім опитуваним подобається в Голдвотера те, що він голосував проти закону про громадянські права, хоч знав, що цим способом зразить собі негритянських виборців, які будуть проти нього голосувати в дні 3-го листопада. Лубелл ствердив, що навіть Джансонові прихильники серед демократів не відносяться до нього з таким прихильним чуттєвим наставленням, з яким вони оцінювали покійних президентів Ф. Д. Рузвелта та Дж. Ф. Кеннеді. Причина цього, мабуть, в тому, що виборці уважають Джансона за „політикана". Голдвотер іде простолінійно, не відступає від своїх засад, хоч це може йому коштувати втрату численних голосів. Один виборець сказав: „Ми потребуємо такого, який міг би випростувати всі наші проблеми". В Джансона деякі виборці не люблять його компромісовости, яка є в центрі його думок. Але в Конґресі саме за цю прикмету високо оцінюють президента Л. Джансона.

Ґолдвотер за добровільну систему в допомозі фармерам

Вашинґтон. — Республіканський кандидат на президента сенатор Беррі Голдвотер заявив, що „Республіканська парттія є фармерською партією, і в минулому фармери завжди її підтримували", бо тільки вона може розв'язати фармерську проблему. Демократичний уряд хоче розв'язати рільничу проблему на засаді урядового вмішування у фармерські справи за допомогою централізації фармерського проводу. Республіканська партія є за вільну конкуренцію, і тому федеральна допомога фармерам повинна бути на добровільній основі, бо урядова допомога має допомогти фармерам осягнути відповідні ціни на ринку, де панують вільні ціни, згідно з динамічною американською системою.

Робітники твердять, що республіканський кандидат на президента є загрозою для їх організацій

Атлантик Сіті, Н. Дж. — Голова Об'єднаних Сталеварів Америки Дейвід Дж. МекДоналд заявив, що президентський кандидат Республіканської партії Беррі Ґолдвотер створює „найбільшу загрозу для зорганізованого світу праці в історії американського робітничого руху". Світ праці не мав такого ворожого собі кандидата в останніх 30-ох роках. Голдвотер хотів би знищити великі робітничі спілки, як це виходить із його книжки „Свідомість одного консерватиста". Цю Голдвотерову книжку мали б прочитати всі сталевари, бо тоді легко пізнають, як вони повинні голосувати 3-го листопада. Ґолдвотер є проти примусової приналежности до робітничих спілок та їх допомоги робітникам, він є проти соціяльного забезпечення та деяких добродійних допомог, які дають пенсійні програми.

Гураґан „Кліо" спустошив Маямі, загрожує Кейпові Кеннеді

Маямі. — У четвер 27-го серпня ц. р. над цим метрополітальним містом стейту Флорида, найбільшим у ЗДА осередком готелевих підприємств, шалів гураґан „Кліо", спустошивши його вулиці і спричиняючи багатомільйонові шкоди. Жертв у людях не було. Не зруйнував гураґан також міцно будованих з уваги на можливість саме таких гураґанів, готелевих і мешкальних будинків у цьому місті. Нищівна його дія обмежилась тільки до вибивання вікон, ламання ліхтарень, дерев тощо. В області Карібського моря, на деяких островах були великі втрати в людях. В Гаїті згинуло 124 особи і на Ґвателюпі 14. Було теж на цих островах багато ранених і ще більше матеріяльних втрат. З Маямі гураґан звернувся на північ в напрямку на ракетну базу Кейп Кеннеді, загрожуючи вже в четвер увечері тамошнім інсталяціям. Керівництво космічних дослідів і летів на цій базі було примушене розмонтовувати деякі готові до випущення ракети, щоб охоронити їх перед діями гураґану. Між іншим треба було розмонтувати ракету Титан 2 призначену для реалізації проєкту Джемінай, що передбачає випущення двоособового космічного екіпажу в орбіт навколо Землі, як підготовної стадії для лету людей на Місяць. У зв'язку з цим вважають, що реалізація проєкту Джемінай буде відкладена до кінця цього року або й на початок 1965 року.

Хрущов лається у Празі проти „американських імперіялістів" — і китайців

Прага. — Нікіта Хрущов прилетів в минулий четвер 27 серпня до Праги на святкування 20-их роковин повстання на Словаччині проти нацистів. Він задумує перевести у Чехословаччині 10 днів, під час яких виголошуватиме пропаґандивні промови. За твердженням західніх обсерваторів — головною ціллю його приїзду було переговорити з чеськими комуністичними вожаками ситуацію на комуністичному фронті у зв'язку з „ідеологічним" спором між Москвою та Пейпінґом і водночас зробити демонстрацію проти Румунії за її нібито бунтарські у відношенні до Москви жести; на святкування 20-річчя румунської комуністичної влади поїхав „президент" СССР Анастас Мікоян, але першою фігурою в комуністичному світі є таки Хрущов. На першому великому зібранні у Празі Хрущов лаявся проти „американських імперіялістів", які ніби переводять збройну інтервенцію проти „народних мас" у Південному В'єтнамі, на Кіпрі і в Конґо. Він закинув Америці, що вона старається використати московсько - пейпінґський спір та водночас таврував китайських комуністів, що вони ведуть „великодержавницьку шовіністичну політику", яка нехтує інтересами міжнародного комунізму.

Сіям і Нова Зеляндія стурбовані подіями в Південній Азії

Банґкок. — Сіямський міністер закордонних справ Танат Хоман звернувся у пресовому інтерв'ю з закликом до З'єднаних Держав, щоб вони не зневірились і не знеохотились останніми внутрішніми неполадками в Південному В'єтнамі та не припинили своєї активної допомоги у війні проти комуністичних партизанів. Водночас названий міністер закордонних справ гостро натаврував пропаґаторів невтралізму для Південного В'єтнаму. Роблючи прозорий натяк на французького президента де Голя, сіямський міністер закинув „деяким пропаґаторам невтралізму", що вони хочуть приподобатись Комуністичному Китаєві і зискати собі симпатії у так званих невтральних країн. Водночас ново - зеляндський прем'єр Кейт Голіок виступив в парляменті з різкою промовою проти небезпечних для миру імперіялістичних рухів в Південно - східній Азії. Він говорив про „загрозу від півночі і від півдня", маючи на увазі комуно - китайську диверзію в Південному В'єтнамі та політику Індонезії проти Маляйзії. Новозеляндський прем'єр заявив, що Нова Зеляндія не може і не буде пасивно ставитись до тих імперіялістичних походів.

У Східній і Західній Німеччині звільняють політичних в'язнів

Берлін.— Непомітно, без голосного заповідження та без комунікату про будь-яку взаємну умову в цій справі, в Західній Німеччині звільнено видатного комуніста, Гюнтера Гоффе, який від 11-ох місяців перебував у слідчій в'язниці, як східньо - німецький і совєтський агент. У Західній Німеччині нема політичних в'язнів, зате у Східній є їх 6.000 - 8.000, — ніякої цифри про них ніколи не проголошено. В останніх кількох днях комуністи звільняють політичних в'язнів групами по 50 осіб. В першу чергу звільняють тих, що були в'язнені 10 і більше років. Між іншими — звільнено колишнього віце-міністра справедливости д-ра Гельмута Брандта, арештованого вперше ще в 1950 році, після того звільненого і знову арештованого. Всіх таких політичних в'язнів, що їх мають звільняти, перевозять до центральної в'язниці у Східньому Берліні, де їх відгодовують і передягають у нові цивільні вбрання. Всіх звільнених відсталяють до кордону Західньої Німеччини, де очікують їх спеціяльно прислані автобуси. Звільнено теж деяких засуджених за допомогу в утечі на Захід. Загально вважають, що діється це внаслідку засекреченого домовлення між представниками Західньої і Східньої Німеччини.

● **Японський уряд**, спираючись на звідомленні і рекомендації японської Комісії атомової енергії, дав дозвіл на відвідини в японських портах американських атомово-підводних човнів.

Фірма Буїнґ будує кабіну, якою астронавти полетять на Місяць

Сіятель, Вашинґтон. — Представник Корпорації Буїнґ заявив, що ця Корпорація має пляни збудувати кабіну — екіпаж із 6-ма колесами, якою два астронавти мали б перед 1970-им роком летіти до Місяця впродовж 14 днів та розглянути обшир 250 миль. Ця кабіна - екіпаж має вилетіти до Місяця за допогою ракети підсилювача, сама ж кабіна називається Аполло. Кабінові колеса матимуть 6 стіп в діяметрі. Вона буде збудована так, щоб могла без труднощів „примісячитися" безпошкодження на нерівному терені Місяця. Колеса будуть такі, щоб витримати той зудар, який готов бути тоді, коли кабіна сідатиме на Місяці.

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ВЛАДУ ПЕРЕЙНЯВ ТРІЮМВІРАТ ГЕНЕРАЛІВ

Сайґон. — Кількаденна державна криза у Південному В'єтнамі закінчилась в минулий четвер 27 серпня рішенням Військової Революційної Ради, щоб провід у державі передати трьом генералам — останньому президентові Нгуєнові Ханові, його попередникові на тому становищі Дуонґ Ван Мінгові, який скинув був президента Нґо Дінг Дієма, і останньому військовому міністрові, генералові Тран Тієн Хіємові. Західні обсерватори в Сайґоні ставляться скептично до тривкости і кооперативної здатности такого тріюмвірату, в якому кожний з названих генералів хотів би стати самому диктатором. До того, при призначенні того тріюввірату не поділено докладно функцій ані титулів кожного з його членів. Генерал Нґуєн Хан має ніби проводити в тріюмвіраті, а два інші генерали погодилися засісти разом із ним при державній кермі після того, як стало ясно, що американські чинники підтримують Нгуєна Хана і що допомога збоку Америки може стати під знаком запиту, якщо Нгуєн Хан буде позбавлений керівної ролі в державі. Нова влада проголосила розв'язання Військової Революційної Ради й потвердила скасування конституції з 16 серпня ц. р. До двох місяців має бути скликане Національне зібрання, але з кого воно буде складатися, це невідомо. Останній комунікат Військової Революційної Ради, в якому повідомлено про створення військового тріюмвірату, ставить за ціль — боротьбу „проти комунізму, невтралізму, колоніялізму і всіх форм диктаторства та зрадництва". Не вважаючи на покликання нової влади — на вулицях Сайґону продовжувались заворушення, які прийняли характер релігійної війни між католиками і буддистами. До юрби, яка збиралась щораз в новому місці, грабувала, підпалювала будинки і робила т. п. бешкети, вперше стріляло військо. Було шість убитих. Після тієї стрілянини пристрасті не заспокоїлися, а може ще більше зросли. Західні обсерватори в Південному В'єтнамі переконані, що в отих заворушеннях керівну ролю грають за кулісами комуністичні аґенти. Католицький архиєпископ і буддистський провід проголосили заклик до народу, щоб не йшов на вудку комуністичної пропаґанди. Американські керівні чинники висловлюють острах, що комуністичні партизани захочуть використати цей останній заколот у Південному В'єтнамі одинаково для своєї політичної пропаґанди, як і для посилення воєнної акції.

Франція знову наполягає на „невтралізації" Південного В'єтнаму

Париж. — Після засідання французького уряду в минулу середу 26 ц. м. під головуванням президента де Голя міністер інформації Алейн Пейрфіт заявив журналістам, що останні події у Південному В'єтнамі — демонстрації студентів, заворушення на релігійному тлі та зречення президента генерала Нґуєна Хана — так пророчисто доказують правильність французької оцінки тамошньої ситуації, що про це „годі навіть говорити". Названий міністер заявив, що становище Франції, що слід переговорювати з комуністами по лінії невтралізації В'єтнаму, це така необхідність, що „не варта її навіть ближче доказувати". Образливо - легковажний тон заяви французького міністра інформації викликав заяву речника міністерства закордонних справ, що „стилізація" міністра Пейрфіта була його особиста, але по суті уряд солідаризується з тією заявою. Міністер закордонних справ Моріс Кув де Мурвіль мав твердити на згаданому засіданні ради міністрів, що не тільки Франція, а й увесь Захід повинні триматися політики невстрявання і невтручання у відношенні на Кіпрі, Конґо і Ляосі. Французький міністер впевняє, що це найкращий спосіб, щоб у тих країнах не прийшли до голосу комуністи.

Льонґо став наступником Толіятті, як лідер італійської компартії

Рим. — 140-членний Центральний Комітет італійської комуністичної партії одноголосно схвалив кандидатуру Луїджі Льонґо, довеперішнього заступника партійного секретаря на головного секретаря партії. Його кандидатуру запропонував речник 47-членної Контрольної Комісії. Те засідання відбулося в Римі в 12 годин після похоронення довголітнього ватажка італійської компартії, Пальміро Толіятті, який помер в Ялті на Криму під час візити в СССР. Головний секретар, чи насправді голова італійської компартії грає велику ролю не тільки в житті Італії, але й цілої Західньої Европи, бо італійська компартія нараховує 1,700.000 душ. Льонґо заявив у вступній програмовій своїй промові, що найперше завдання партії — поширити і відновити екзекутивний апарат партії, — італійські коментатори вбачають у цій заяві заповідь поважних персональних змін в партійному апараті. Водночас Льонґо заповів кампанію за позискання до партії більшого числа молоді. За статутом італійської компартії — головний секретар призначає свого заступника, тому на тому засіданні партійного ЦК такого вибору не було.

У СВІТІ

● **У Західньому Берліні** відбулась 10-денна конференція Студійної Комісії для справ виховання, скликана Світовою Радою Церков і Світовою Радою для християнського виховання. 25 фахівців у справах виховання прийшли до висновку, що в ділі виховання дітей і молоді та їх духового оформлення таки найпершу ролю грає родина і відносини в родині.

● **„Ізвєстія" твердять**, що плятформа Демократичної партії, схвалена на конвенції в Атлантік Ситі, виявляє „розумніший підхід до розв'язки міжнародних проблем", як плятформа партії Республіканської. Однак водночас кореспондент того часопису, приявний на демократичній конвенції, звертає увагу, що властиво між закордонно-політичними рекомендаціями обох партій нема великої різниці, бо вони обидві прихильники визволення поневолених націй, тільки Голдвотер — пишуть „Ізвєстія" — „обіцює активніше боротися за встановлення капіталістичного режиму на Кубі".

● **„Вечерняя Москва"** виявляє, що большевики арештували 73-літнього Бориса Шулякова, найбільшого торгівця діямантами на чорному ринку за всю історію СССР. Арештований „признався", напевне після застосування до нього відомих методів совєтського „переслухування" і виявив всі скритки: 25-каратовий діямант вартости 95.000 дол. був захований між корінням смереки на його „дачі", в могилах його дружини і мами були скриньки з самоцвітами і т. п. Совєтська газета твердить, що той підсовєтський багатир утримував шість „приятельок".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. — Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і mone orders виставляти на: "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Демократичні кандидати

Обрання Линдона Б. Джансона демократичною конвенцією на президентського кандидата у цьогорічних виборах було тільки формальністю, бо від місяців було ясно, що не може бути іншого кандидата Демократичної партії. Таким чином здійснилася мрія цього 56-річного політика: він боровся за свою кандидатуру на партійній конвенції в 1960 році у Лос Анджелесі, але програв тоді в користь молодшого від себе віком і політичним стажем та досвідом Джана Ф. Кеннеді. Все ж він прийняв пропозицію Кеннеді і погодився стати кандидатом на віце-президента. Мотиви, що ними керувався Кеннеді у тому виборі, були ясні: Кеннеді походив із Півночі, з стейту Мессачузетс, Джансон з Півдня, з Тексасу; Кеннеді був католиком — Джансон протестант; Кеннеді був лібералом — Джансон консерватист. Протягом перших трьох років урядування Кеннеді Джансон був у тіні, граючи куди меншу ролю, як її грав за Д. Д. Айзенгавера віце-президент Ричард М. Ніксон. Аж ось 22-го листопада минулого року сталася в Далласі трагедія, і через півтори години після того Джансон був заприсяжений на 36-го президента З'єднаних Держав. А 27 серпня ц. р. демократична конвенція в Атлантік Ситі одноголосно обрала його на партійного кандидата, який шукатиме вже безпосередньо від народу мандату для дальшого урядування, як виборний президент.

Цікаво, що, називаючи кваліфікації Л. Б. Джансона, не дуже багато говорять про його політичну й військову кар'єру за останніх 30 років, його діяльність в Сенаті від 1948 року, зокрема на становищі голови демократичної більшости в Сенаті за другої каденції Д. Д. Айзенгавера. За найважливішу кваліфікацію на найвище в ЗДА становище вважається останній 9-місячний період, коли він після вбивства Кеннеді надзвичайно вміло, гідно й зручно опанував ситуацію і потому виявив велику енергію та здібність у проведенні через Конгрес отриманих у спадщині після Кеннеді найважливіших законопроєктів: про громадянські права, про зменшення прибуткового податку, про боротьбу проти бідности. Джансонові закидають, що він з південного консерватиста став лібералом і що внаслідок цього може втратити голоси Півдня і ледве чи здобуде, як тексанець, голоси Півночі. Але Линдон Б. Джансан має інший великий атут: він апелює до виборців як особа, що продовжує еру Кеннеді, а ім'я Кеннеді має для виборців магічний вплив.

В суперечності до комбінації імен Кеннеді - Джансон з 1960-го року, коли вони один одного доповнювали, кандидатури Джансон-Гомфрі не є взаємодоповненням, бо політично ці постаті майже тотожні. Сенатор Гюберт Г. Гомфрі палко боровся за закон про громадянські права, боронив атомовий договір з Москвою, є звеличником Об'єднаних Націй, співіснування з СССР, Мирового Корпусу, державної допомоги для шкіл, лібералізації митної політики в торгівлі із закордоном. Обидва вони, Джансон і Гомфрі, невтомні працівники, обидва першорядні знавці конгресової техніки. Обидвом теж закидається, що не мають вони власної концепції в закордонній політиці, як тільки „мир" і, зрештою, слухаються в цій ділянці Державного Департаменту. Гюбертові Г. Гомфрі закидають вийняткову балакучість, але й його противники признають, що ця хиба є неоціненою прикметою — під час виборчої кампанії.

Людоненависники

Картина совєтської концтаборової дійсности, що її обережно і лише частково змалював у своїй повісті-хроніці „Один день Івана Денісовича" совєтський письменник Олександер Солженіцин, вражає своєю життьовою правдою: на фоні одного дня Солженіцин показав не лише страхітливе, кошмарне пекло, що його зазнають ув'язнені люди в комуністичній „гуманній" системі, але й те, що і як думають ці люди, „злочинці" найрізнородніших категорій. Опублікована за апробатою самого Хрущова повість Солженіцина викликала все таки критику ортодоксальних партійців, незадоволених тим, що в ній показані справжні люди, і що не надто підхлібно виходять там в'язні - комуністи — ті, що найбільше ганебно поводилися в ув'язненні і найчастіше заломлювалися.

Повість Солженіцина поставила перед кремлівським режимом конечність дальшої регабілітації комуністичних діячів, що попали були в млин сталінських чисток, зокрема тих, що мали щастя „врятуватися" від розстрілів й були „уласкавлені" для перевиховання в „спецлаґерях". Відповідне завдання в цьому напрямі поставлено совєтському письменникові і журналістові Борисові Дякову, що з якихось там причин був засуджений у 1949 році на десять років перебування в концтаборах Східнього Сибіру. Доручене йому завдання Дяков виконав з усією спритністю совєтського пропаґандиста. Написана ним „Повесть о пережитом", надрукована в липневій книжці московського журналу „Октябрь", є суцільною фальшивкою, якщо йдеться про висвітлення становища, ролі і поведінки в'язнів - комуністів по совєтських тюрмах і концтаборах. В повісті Дякова, яка на ділі є документальною хронікою, бо подає дійсні прізвища в'язнів і дані про них, усі в'язні - комуністи виходять як стійкі, до кінця вірні „заповітам Леніна" большевики, яких не ламають ні безглузді вироки, ні знущання концтаборової адміністрації. Що більше, перебуваючи в спецтаборах, вони організують навіть змагання за краще виконання й перевиконання норм каторжної праці, а то й організують ентузіястичну акцію за підпискою... державної позики серед в'язнів.

Головними героями повісти Дякова про совєтські концтабори є саме тільки ті „тверді і випробувані" комуністи.. З неприхованою ненавистю, а то й лютtю виведені в Дякова усі ті численні в'язні, що боролися чесно й відкрито проти совєтської нелюдської системи, за визволення своїх народів з московської тюрми, українські й білоруські націоналісти. Автор повісти, „щирий і витриманий комуніст", ставиться до них не як до людей, не як до товаришів недолі, а як до найгіршого роду бандитів. Бандерівці це для Дякова „справжні негідники, люті наші вороги", яких треба нищити й добивати. Він смакує в таких епітетах, як „бандеровская твоя харя". „Бандерівців" він засуджує за те, що вони не підписували накидуваної насильно в'язням позики на „укріплення могутности" совєтської „родіни" і взагалі не вважає їх за людей, солідаризуючись в цьому з енкаведистами, командою й охороною таборів.

Ідеалізуючи в'язнів комуністів, як стійких „ленінців", Б. Дяков може й мимоволі показав в усій наготі нелюдський, запекло шовіністичний характер совєтського комунізму і справжнє обличчя його визнавців. Усі вони, чи про владі, чи під чоботом тієї влади, залишаються однаковими — ненависниками людської правди і волі.

Валерій Остапенко

ЗАГУБЛЕНА ЗЕМЛЯ

У своїх постійних прагненнях досягнути нашої найбільшої національної святині — самостійної держави, ми десь по дорозі загубили частину нашої землі, частину нашого народу. Ця земля займає південнозахідню частину Північного Кавказу, простягаючи свої кордони від Єйського лиману, вздовж Ставропілля по Кавказькому хребту й Тамані. Цей багатющий, чудовий край називається Кубанню, а народ, що там живе — кубанськими козаками.

Час від часу, коли якийсь голос, чи то далеких наших предків, чи власного сумління, закликає нас згадати за цей край, ми починаємо про нього говорити й писати, але якось непевно, крадькома, нібито мова йде про землю і народ, чужі нам та маловідомі.

Таке почуття відчужености часто переходить у відкриту національну недугу, коли нація починає піддаватися чужим впливам, поклонятися чужій „правді", добровільно зрікатися свого.

Недавно в „Свободі" появилося дві статті — „Кубань сьогодні" і з „Приводу відьомської панахиди" — в яких говорилося про „українців, що живуть на Кубані". Порушення кубанського питання, без різниці у якій формі це робиться, дуже похвальне явище. Це в усякому випадку свідчить про те, що серед нас є люди, які не забувають про цю загублену частину нашої землі, нашого народу.

Але самий підхід авторів згаданих статтей до цього питання, його інтерпретація, на мій погляд, не цілком правильні.

Говорячи про національний склад населення Кубані, ми дуже часто керуємося статистичними даними, по суті чужими та неправдивими, і, як наслідок — у нас зродився такий дивовижний вислів: „українці, що живуть на Кубані" — очевидно, з таким же самим поняттям, ніби ми говорили про українців, що живуть у Польщі, Румунії, Словаччині.

Виділяючи таким чином „українців, що живуть на Кубані" в окрему етнічну групу, ми тим самим визнаємо, що на Кубані основна, корінна частина населення є якоїсь іншої національности, і, як правило, називаємо її „козаками". Тим часом „козак" — це стан, упривілейований стан в суспільстві, який здобували найбільш здібні та відважні люди. Козаки є кубанські, донські, терські, сибірські, оренбурзькі — всі вони мають у своєму складі людей різних національностей. Серед донців, наприклад, зустрічаються навіть калмики.

Якої ж тоді національности кубанські козаки, яких ми відокремлюємо від „українців, що живуть на Кубані"?

Історія оповідає, що в 1775 році з наказу Катерини II зруйновано Запорозьку Січ. Частина запорожців, на чолі з кошовим отаманом Андрієм Ляхом, пішла в Туреччину і заснувала там Задунайську Січ. Але згодом туга за рідним краєм змусила багатьох січовиків повернутися на Україну, і в 1828 році в районі Маріюполя з цих січовиків постало Озівське Козацьке Військо. Ті запорожці, що після зруйнування їхньої Січі лишилися на Україні, не витримали довго „спокійного" життя і знов почали збиратися навколо колишньої своєї старшини: Білого, Головатого, Чепіги, Легкоступа, Тимковського. В 1798 році з цих козаків постало Чорноморське Військо. В 1792 році колишні запорожці почали переселюватись на Кубань. Перша партія, в кількості 3 850 козаків, під командою полковника Білого, висадилась на Таманському півострові. Слідом за Білим виступив суходолом полковник Кордовський з двома пішими полками та частиною козацьких родин. Восени того ж року з Дністра на Кубань виступив сам кошовий отаман Чепіга з кіннотою, гарматами, обозом, всіми військовими реґаліями та церквою. Останнім на Кубань прибув військовий суддя Головатий з рештою козаків та військового майна. Разом за цей період часу на Кубань переселилося понад 20 000 козаків, які заснували на новому місці 38 куренів - „становищ" з тою ж назвою, що і в колишній Запорізькій Січі: Канівський, Батуринський, Незамаївський Гуманський, Пластунський, Полтавський і т. д.

Але на цьому заселення Кубані українцями не закінчилося. В 1820-их рр. з Чернігівщини та Полтавщини переселилося ще 25 000 козаків та селян. З них постали нові курені, які потім стали зватися станицями. На початку 20-го ст. в багатьох кубанських станицях нараховувалося вже по 30 і більше тисяч населення.

Під час завоювання Кавказу вздовж кавказького підгір'я простягнулася так зв. кавказька кордонна лінія, що являла собою ланцюг редутів та укріплень з козацькими залогами. Пізніше ці укріплення перетворилися на станиці і стали називатися „лінійними", а козаки — „лінійцями". Так постало Кавказьке Лінійне Військо.

В 1860 році Чорноморське Військо повністю, частина Озівського Війська та шість бриґад Лінійного Війська об'єднано в Кубанське Козацьке Військо з власною територією, столицею, військовим отаманом, демократичним самоуправлінням та всіма порядками, які колись існували на Запорозькій Січі.

На Кубані більше, як на інших українських землях, збереглися козацькі традиції та культура.

До приходу на Кубань большевиків тамошнє населення ділилося на козаків та „іногородніх". До цих останніх зараховувано різних урядовців, купців, реміснйків та хліборобів некозацького стану. За національним складом це були здебільша росіяни, жиди, вірмени, і лише серед хліборобів некозаків були переселенці з центральних українських земель.

Але українець, навіть не козак, завжди був на Кубані „свій", а „кацап" — чужий. І тому, коли ми вживаємо вислів „українці, що живуть на Кубані", а не „росіяни та інші чужі народності, що живуть на Кубані", ми тим самим обертаємо задом наперед всю суть кубанського питання. Отой невинний сполучник „що" під нашим пером перетворюється у велику помилку — поділ одного народу, що живе на одній землі, на окремі національні групи з різним історичним минулим, відмінною культурою, неоднаковими правами, і штучне виділення з єдиного народу окремої етнічної групи, яка, мовляв, живе на чужій землі. Кубань, земля нащадків запорозьких козаків — наша!

Прокладаймо ж „міст соборности" не лише через Збруч, але й через Озівську затоку!

ФРАНЦУЗЬКИЙ НЕВТРАЛІЗМ

Ніцца. — Хоч згідно з календарем мав би тепер початися „огірковий сезон", тиша в міжнародній і внутрішній політиці, однак канцелярії всіх держав, особливо ж держав великих, працюють повною парою. Є в світі три вогнища, що не дають спокійно спати урядам різних країн. Це, поперше, війна у В'єтнамі, подруге — трагедія на Кіпрі і потретє — війна в африканській республіці Конґо.

У В'єтнамі шириться комуністична акція з допомогою Китаю, на Кіпрі войовничий президент - архиєпископ Макаріос радий би викликати війну між Грецією і Туреччиною, щоб позбутися турецької людности на тому острові; в Конґо вимуштровані китайськими комуністами партизани хочуть обернути цю величезну країну на руїну, щоб потім „будувати новий світ".

А як у Франції? Уряд генерала де Голля вже довший час іде „не в ногу" з політикою держав, об'єднаних в НАТО. Трудно навіть пояснити цю ізоляцію Франції, яку послідовно й уперто здійснює де Ґолль. Ось приклад: 14-го серпня в Парижі рада міністрів під головуванням де Голля обговорила міжнародну ситуацію і прийняла постанову щодо В'єтнаму, Кіпру і Конґо. Щодо положення в цих трьох країнах рада міністрів висловилась, що, мовляв, політикою великодержав у згаданих країнах буде „невтручання". Міністер інформації Перфітт подав до відома преси думку ради міністрів, що, мовляв, народи в тих трьох країнах „мають усяку можливість створити у себе рівновагу". Що значить це „невмішування" можна показати на прикладі. Від 1945-го року В'єтнам розділено на північну, комуністичну і південну, некомуністичну частини. Поділ неприродний, але південні в'єтнамці прийняли цей факт і не вели аґресії супроти північного комуністичного уряду. Однак комуністи не припинили партизанської війни супроти півдня і в цьому мають велику допомогу з Пейпінгу. Отже „невтручання" до цих справ збоку великодержав було б рівнозначне з відданням Південного В'єтнаму в руки комуністів. Бо комуністи своєї аґресії не збираються спинити.

Подібна ситуація в Конґо. На Кіпрі, коли б дати Макаріосові створити „рівновагу" між населенням цього острова, то греки вирізали б усіх турків доноги.

Не диво, що порад французького уряду — лишити країни, де горять міжусобиці, напризволяще, інші великодержави і Об'єднані Нації не можуть прийняти.

Слід зазначити, що в постановах французької ради міністрів зроблено розрізнення поміж „інтервенцією" і „господарською та соціяльною допомогою" трьом країнам: В'єтнам, Конґо і Кіпр. Кожному ясно, що це — софізм, нехитрий словесний викрут, викрут, який має показати „оригінальність" чи „незалежність" французького уряду. Бо коли з Америки посилають до Конґо вантажні авта, то на них можна перевозити і харчі та ліки з одного міста до другого, але ці авта годяться і для транспорту війська. Отже — де границя між „інтервенцією" і „невтручанням"? Уряд де Голля хотів би об'єднати розділений В'єтнам і забезпечити невтральність країни. Це — квадратура кола, чи — простіше — „об'єднання вогню з водою". Це бачимо в Ляосі, в якому „гарантовано" невтральність, однак там ввесь час не вгаває війна між комуністами і не-комуністами, бо комуністи мають поміч із Китаю і Північного В'єтнаму.

Звичайно, сама воєнна поміч не розв'язує проблеми в цих країнах. Там потрібна енергійна ідейна і соціяльна поміч, вишколення кадрів місцевої інтеліґенції, здібної створити дійовий, непідкупний апарат адміністрації, до якої людність мала б довір'я. Пропаґанда фактами буде найкращою обороною проти комуністичної демагогії і аґресії.

Viator

Оксана Керч

ДО ЮВІЛЕЙНОЇ ЗУСТРІЧІ ВАСИЛІЯНОК

Молодь має свої ідеали, уосібленням яких є — залежно від часу і країни — кінозірки, танцюристи, тореадори, футболісти, водії перегонових авт. Моє покоління, гімназистки з василіянок теж мали своїх ідолів. І нам подобалася Ґрета Ґарбо і Родольфо Валентіно. Але всі наші захоплення зупинилися на близькій і дуже реальній постаті нашої вчительки географії, Олени Дашкевич, з першого ж дня її приходу в гімназію.

А почала вона вчити нас у холодні й голодні післявоєнні роки. Мало того — в час великого пригноблення після проґраної війни. Програна війна і окупація поляками Галичини внесла в українську школу не лише обов'язкове навчання ненависної нам польської мови, але й багато інших неприємностей. До таких невеселих шкільних сенсацій належав бойкот нашої товаришки, доньки Сидора Твердохліба, який, як до нас донеслося, „схрунив". Тільки згодом, вже після того, як ми зняли цей бойкот з гарної, до речі, товаришки, я довідалася, що він, бувши поетом, перекладав на польську мову українських поетів. Кожна подія була відгомоном чогось втраченого, бо — „встоятись не було сили"... Деякі вчителі виїжджали до Америки, до Чехії, на Україну, а з тими, що залишилися, розправлялися поляки, і вони були тихі, пригноблені — і зараз же ставали нашими жертвами.

У такий час до нашої кляси на третьому поверсі Академічного Дому ввійшла масивна, у важких, шнурованих черевиках, твердим вояцьким кроком ясноока і ясноволоса пані. Вона, власне, не ввійшла, а вмаршувала, і перші її слова до нас впали як військова команда. З перших хвилин її перебування в нашій „другій б", вона стала єдиною особою з усієї громади вчителів, суворих чи лагідних, нервових чи спокійних, добродушних чи небезпечних, якої ми не могли не респектувати й жахливо боятись.

Наука географії в ті часи, коли дітей не водили на культурфільми або на телевізійні репортажі — була суха і абсолютно незбагненна. У кого була фантазія, той міг трохи видумувати, але загал учениць вирішив, що єдиним способом із страшною вчителькою — це зубрення напам'ять, як віршів, таємничих назв — Кіліманджаро, Ґвадалькевівір, юра, тріяс, даляйляма, ляєса, Оріноко...

Стероризовані гострим поглядом голубих, як небо, очей Дашкевички, „величезними кроками, якими вона переміріювала блискавично клясу, ми, спустивши додолу очі, голосно дихали, і це наше дихання було іноді єдиним резонансом реторичного запиту:

— Хто покаже на мапі, де дельта Парани?

Одного разу я наважилась. Мені хотілося взяти в руку довгу лінійку і, зіп'явшись на пальці, показати цю дельту, бо я знала, де вона там на мапі. Але мене паралізував, як і решту кляси, страх. А що як я помилюся? Адже ж пані Дашкевич тримає в руках жахливий нотес, у який без одного словечка заносить жахливу двійку. Але чому ж я мала б помилитись?. Таж на попередній лекції вчителька показувала мені на мапі ріку, що пливе низиною, розливаючися багатьма рукавами. Хіба я не пам'ятаю?

Очевидно, боротьба, що відбувалася в моїй душі, віддзеркалювалася на лиці, бо грізна вчителька ступила вже до моєї лавки і звернула на мене очі з надзвичайним світлом.

— Може ти?

Як нежива, підводжуся з лавки і з опущеною вниз головою плетуся до мапи. Вже підвела руку до довгої лінійки, вже задерла голову до стіни, коли за моїми плечима почувся різкий, насмішливий голос:

— Ну й причіска в тебе, як у папуасів!

Почервоніла від сорому, я вже хотіла була заплакати, але голос учительки швидко змінився і, коли я посунула лінійкою по мапі на властиве місце, її рука, що помагала осягнути горішній біг ріки, відсунула з мого чола розпатлане волосся таким ніжним, таким материнським притором, що з моїх очей бризнули сльози.

— Чого ти? — почула я мелодійний і лагідний голос. — Я тебе, може, образила? дівчинка не повинна заслоняти чоло. Коли чоло відслонене — обличчя виглядає розумним.

Ми зараз запримітили, що в нашої вчительки прекрасне чоло, довкола якого з рівним продiлом по середині хвилювало русяве волосся. І як з таким чолом обличчя не могло бути розумним? З тієї пори ми почали чесати волосся гладенько від чола всі, всі...

Мало не на кожну лекцію треба було відмальовувати з атласу мапи. Мапи вдавалися напрочуд Стефі Кульчицькій, сестрі відомого картографа, що померла на туберкульозу, і Іванці Нижник, майбутній малярці. Я мала багато причин, щоб мої мапи виходили незадовільними. То атласу у мене не було, то кольори не виходили як слід, то мірило не давалося. Тому мої мапи були постійною темою вчительчиних кпин. Вона обертала мою мапу догори ногами і, заховуючи сміх, нібито поважно казала:

— Знаменита футуристична картина! Можна оправити й повісити в сальоні.

Ці слова я приймала без злоби; вчителька, розбавлена моєю невдачею, забувала бодай на якийсь час про свій нотес.

Одного разу наша вчителька запізнилася на декілька хвилин. Ми чекали на неї особливо затривожені й неспокійні. Причина була в тому,

(Продовження на сторінці 3)

Марія Туркало

ВЕЛИКИЙ КНЯЗЬ ЯРОСЛАВ МУДРИЙ

(До 910-их роковин з дня його смерти)

(2)

Ярослав старався скріплювати зв'язки з усіма сильними европейськими державами через шлюби членів своєї родини з членами королівських родин тих держав. Троє з княжичів були одружені з німецькими принцесами. Також дехто з руських князівень були одружені з угорськими королями. Улюблений син Ярослава, Всеволод, був одружений з візантійською царівною. Свого сина назвала вона Володимиром Мономахом на честь діда, візантійського імператора Константина Мономаха.

Ярославова донька Анна була одружена з французьким королем Генрихом. По смерті Генриха Анна жила якийсь час у монастирі, а пізніше вийшла заміж за якогось французького графа, а по його смерті вернулась до сина, тоді вже короля Філіпа.

Дуже жваві відносини були із скандинавськими країнами. Сам Ярослав був одружений з дочкою шведського короля Олафа, Індиґердою, що після охрещення називалась Іриною. Правда, деякі київські, а особливо новгородські літописи згадують про смерть Ярославової княгині, називаючи її Анною, але невідомо, чи не була то Ярославова перша дружина, а вже по її смерті Ярослав одружився з Індиґердою.

Широко був відомий роман Ярославової доньки Єлисавети з норвезьким принцом Гаральдом Сміливим. Славний мандрівник та авантюрист, принц Ґаральд закохався в руську князівну й посватав її, але Ярослав не захотів віддати дочку за принца без трону та великих грошей і вимагав, щоб він чимнебудь прославився. Гаральд пустився в світ здобувати слави. Подорожуючи, він склав про Єлисавету довгу саґу, кожний куплет якої закінчується словами: „Але руська дівчина в золотому намисті мене не хоче!"

Пізніше принц Гаральд став норвезьким королем, і таки домігся того, що Єлисавета стала його дружиною.

Ярослав дуже багато зробив для впорядкування внутрішніх справ своєї великої держави, для поширення освіти, розвитку торгівлі і насамперед — для ширення та скріплення християнства. За його князювання побудовано кілька монастирів, багато церков, дуже багато зроблено для поширення книжної освіти та розмноження книжок.

Сам Ярослав був дуже освіченою, як на той час, людиною, Він багато читав і знав кілька мов. Він назбирав писців, які перекладали з різних мов, переважно з грецької, і переписували різні популярні книжки. Ярослав зібрав велику бібліотеку при новозбудованій катедрі св. Софії в Києві. Тої книгозбірні ще й досі не знайдено, але є багато даних, що знаходиться вона в катакомбах під собором св. Софії.

Особливо важливі реформи великого князя Ярослава щодо законодавства. До нього власне жадного судового кодексу не було. За Ярослава зложено перший в Україні правний кодекс, так звана „Руська Правда". У тому кодексі вперше упорядковано правила оподаткування, таксування оплат за різну працю, визначено кари за різні провинє в вперше впроваджено кару смерти (пізніше скасовану його синами). Видано

Ярослав старався скріплювати зв'язки з усіма сильними европейськими державами через шлюби членів своєї родини з членами королівських родин тих держав. Троє з княжичів були одружені з німецькими принцесами. Також кілька руських князівень були одружені з угорськими королями. Улюблений син Ярослава, Всеволод, був одружений з візантійською царівною. Свого сина назвала вона Володимиром Мономахом на честь діда, візантійського імператора Константина Мономаха.

Ярославова донька Анна була одружена з французьким королем Генрихом. По смерті Генриха Анна жила якийсь час у монастирі, пізніше вийшла заміж за якогось французького графа, а по його смерті вернулась до сина, тоді вже короля Філіпа.

За часів Ярослава дуже жваві зносини були з скандинавськими країнами. Сам Ярослав був одружений з дочкою шведського короля Олафа, Індиґердою, що після охрещення називалась Ориною. Правда, деякі київські, а особливо новгородські літописи, згадуючи про смерть Ярославової дружини, називають її Анною, але невідомо, чи не була то перша дружина, а вже по її смерті Ярослав одружився з Індиґердою.

Широко був відомий роман Ярославової доньки Єлисавети з норвезьким принцом Гаральдом Сміливим. Славний мандрівник та авантюрист, принц Ґаральд закохався в руську князівну й посватав її, але Ярослав не захотів віддати дочку за принца без трону та великих грошей і вимагав, щоб він чимнебудь прославився. Ґаральд пустився в світ здобувати слави. Подорожуючи, він склав про Єлисавету довгу саґу, кожний куплет якої закінчується словами: „Але руська дівчина в золотому намисті мене не хоче!"

Пізніше принц Ґаральд став норвезьким королем, і таки домігся, що Єлисавета стала його дружиною.

Ярослав дуже багато зробив для упорядкування внутрішніх справ своєї великої держави, для поширення освіти, розвитку торгівлі і насамперед — для ширення та скріплення християнства. За його князювання побудовано кілька монастирів, багато церков; дуже багато зроблено для розмноження книжок.

Сам Ярослав був дуже освіченою, як на той час, людиною, багато читав і знав кілька мов. Він назбирав писців, які перекладали з різних мов, переважно з грецької, і переписували різні популярні книжки. Ярослав зібрав велику бібліотеку при новозбудованій катедрі св. Софії в Києві. Тої книгозбірні ще й досі не знайдено, але є багато даних, що знаходиться вона в катакомбах під собором св. Софії.

Особливо важливі реформи вел. кн. Ярослава щодо законодавства. До нього власне жадного судового кодексу не було. За Ярослава укладено перший в Україні правний кодекс, так звану „Руську Правду". У тому кодексі вперше упорядковано правила оподаткування, таксування оплат за різну працю, визначено кари за різні провини і вперше запроваджено кару смерти (пізніше скасовану його синами). Видано також так зв. Церковний Устав, в якому зведено правила поведінки, а також правила церковного суду.

Степан Куропась

ШИКАГОВСЬКА ХРОНІКА

Чотири генерації в УНСоюзі — не є мрією, а дійсністю. З нагоди 70-ліття Союзу, ми можемо скоро дійти до вимріяної цифри 100-тисяч членів. Та самі мрії цього не зроблять, треба їх перевести в життя. Є у нас по всіх громадах Америки можливості змобілізувати 4 генерації в ряди УНСоюзу. Дві перші вже є членами, а як не є, то вже запізно було би з огляду на вік організувати. Але дві останні заслуговують на нашу увагу. Долучена знімка свідчить, що такі можливості є в кожній громаді. На знімці родина автора цієї хроніки і може дехто думати — хвалиться чоловік. Тому, якщо у Ваших громадах є такі приклади 4-ох генерацій — похваліться ними, а як нема, постарайтеся, щоби були!

Союзове життя пливе у нас звичайним, природним руслом. Є речі в тому руслі, що їх можна контролювати, скріпляти і в той спосіб регулювати як ріку, щоби з цього були якнайбільші користі. Для контролі русла, для здобуття нових членів, є в нас Окружний Комітет УНСоюзу, що його очолюють Микола Олек і Теодосій Носієвич, є два організатори: Микола Трачук і Михайло Ольшанський. Обласний організатор Вол. Гірняк теж час-від-часу навідується до нас для тієї контролі. Для допомоги в роботі, гол. контролер П. Пуцило подбав про власну союзову радіо - годину щоп'ятниці вечором. Значить, є апарат, мусять бути і нові члени, але всі ті підготовчі чи регулюючі заходи, це так, як артилерія перед наступом, підготовляють ґрунт піхоті! Бракує у нас піхоти, хоч пішки вже ходити не треба. Але — Шикаґо досі все ще на першому місці в розбудові кадрів УНСоюзу, бо досі здобуло в 64-ому найбільше членів.

Але є і речі, яких контролювати не можна, а вони є веселі і сумні. До перших треба зарахувати те, що добра союзянка Віра Стравняк, дочка 100% союзової родини Дмитра Стравняка, одружилася. Учителька по фаху, вчителювала навіть в Індонезії, вона любить українські танки і все мала свою групу танцюристів, останньо при парафії св. Йосифа. Щасливим молодцем є Бернард Корчинський з Каліфорнії. На весільному прийнятті у Фонтана Ді-Ор стрінув я багато старих іміґрантів, їх дітей і внуків, що себе давно не бачили. Чекаю дальших весіль!

Григорій Масник і його недавна, нагла і несподівана смерть належить до тих чинників, яких контролювати не можна. Досі медицина не вияснила багатьох прикладів, чому люди, які позірно виздоровіли від серцевих ударів, вмирають нагло, хоч інші живуть і благоденствують. Прикладний союзовець, делеґат на конвенцію, Покійний ціле життя присвятив кооперації. Гордий на своє золочівське походження, твердив, що Золочів видав багато „твердих людей", він виявився добрим організатором в рямцях Народної Торговлі у Львові, Володимирі Волинськім, Мостиськах і в Сяноці В Народній Торговлі в Сяноці в часі першої большевицької окупації Зах. України знаходили рятунок сотні емігрантів, що втікали за Сян. В Шикаґо був основником і провадив харчеву крамницю „Самодопомога", дохід з якої йшов на вдержання Дитячої Оселі в Равнд Лейк. Лишив дружину Ольгу і двох синів, Ігоря і Степана, жонатих з двома сестрами з дому Шевченко. Д-р Ігор Масник працює в ділянці хемії для держави у Вашинґтоні.

Випадки реемігpації до Польщі і України є у нас рідким явищем. Реемігрують, звичайно, старші люди, яких діти спровадили настало до себе, щоби тут при них спокійно жили в достатках. „Чому хочете вертати до краю?" — питав я одну старушку. — Там біда, але я там знаю людей, йду на базар, міняю речі і час мені скоро минає. Там теж маю дочку і внуки, а тутешні внуки мені чужі" — відповіла запитана, що вернула на Україну, хоч старання спровадити її до Америки коштували багато труду і гроша.

До листопадових виборів готовляться американці і українці. Досі не чути про українських демократів, але республіканці вже себе виявили. Республіканський клюб діє під проводом Мирона Куропася, Петра Пуцила і Анни Васильовської. Остання виїхала на тримісячну подорож разом з чоловіком до Польщі, на Україну і країн Західньої Європи. Бенкет в честь кандидата на губернатора Персі відбудеться в Шерман Гавзі в суботу 19-го вересня. Участь в бенкеті заповіли д-р Добкий і республіканські кандидати стейту. Сподіємося теж конґр. Міллера, кандидата на віце - президента. Українцям треба показатися, щоб з нами рахувалися. Квитки в Українській Книгарні і в Клюбі Коновальця, де є головна українська республіканська кватира. Українська демократична група напевно теж відживе, треба й там мати своїх приятелів.

Місцева українська газета, що ледви животіє, (з чого нема чого тішитися) прибирає що-раз більше грізну поставу і зачинає сварку чи полеміку на всі боки. „Куї боно"? В громаді є потрібна місцева газета, що будує, мобілізує наші сили, а не їх розганяє. Звичайно, газета не може бути безхребетною, вона мусить мати свою лінію і принципи. Але не може бути так, щоби помилялись „Свобода", „Народна Воля", „Америка", „Новий Шлях", „Гомін України" і інші всі нараз. Не може наша газета бути непомильною, а всі інші помиляються. А в додатку в справі пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні газета не виявила себе на висоті завдань, нікого не змобілізувала своїми виступами, нікого теж не збила з пантелику. Але — і ми хочемо в Шикаґо мати пам'ятник Шевченка. Мають поляки Косцюшка, чехи Гавлічка-Боровського, литовці Витовта, Дарія і Ґіренеса, треба і нам. Газета має призначення виховувати громаду, а не воювати і махати шаблею на всі боки, як Заґлоба. Він був п'яним, а редактори шикаґовської газети люди тверезі. Клопіт з ними той, що встоятись не мають сили, а вже ховають інших, останньо поховали без парастасу ОДВУ. — Імпозантний ювілей 25-річчя Карпатської України, Українська Друкарня і Видавнича Спілка, Великий Здвиг, з цілої Америки в Дітройті, що їх влаштовувала або діє в них ОДВУ, а вкінці оселя Ольжича і літні табори молоді не може влаштовувати той, що вмер. Тому газета, що хоче жити, мусить схаменутися, бо як відійдуть люди і стан передплатників, який вже і так дійшов до мінімуму, дійде до катастрофального числа, не буде це з вини добрих людей; що хочуть будувати, а не руйнувати! Скажуть люди: „Самі себе звоювали!"

Серкбетар 100-го Відділу УНСоюзу в Гері, Інд. — Андрій Цебак, що недавно обходив 50-ліття супружого життя, не забув з цієї нагоди і за „Свободу". Він призначив пожертви теж на інші народні цілі. У звіті про ювілей довголітнього секретаря і організатора громади „Свобода" пропустила ім'я Івана Гриневича, який багато причинився для успіху ювілею і добра і зросту 100-го Відділу.

Окружною дорогою на Союзівку, через Вест Вірджінію, Мериленд, Вірджінію і Делавар та Ню Джерзі зупинився я довше в Шарлотсвіл, Вірджінія. Живе там на 500-акровій посілості бувших англійських шляхтичів, інженер Ян Ромер, син відомого польського ген. Ромера. Його в 1918 р. не прийняли до української армії, хоч він з німецького роду і одружений з українкою, сестра якої одружена з відомим проф. Колессою. Мати Яна дуже мною втішилася. Вона нічого про американських українців не знала. Я оповів їй про УНСоюз, Союзівку, наші організації і вашингтонську маніфестацію. Старушка плакала зі зворушення. Брат ген. Ромера був славнозвісним географом, президентом світового союзу географів, членом багатьох академій наук світу. Помер в 1956 р. непримиримим ворогом комунізму. А про те уряд Людової Польщі збудував в його пам'ять корабель і назвав його „Ромер". Корабель названо в Штетіні і син географа з дружиною виїхав на кошт держави в першу подорож до Ню Йорку, Гобокен і Норфолк, Вірджінія. Корабель був тоді в пристані, як я гостював у Ромерів. От так Польща, хоч і комуністична, шанує своїх науковців, хоч вони й проти неї. Син Яна, а внук генерала — дипломований інженер, як член польської авіяційної школи підхорунжих, втік літаком на данський острів і зажадав права азилю. Там перебув якийсь час, є тепер в Америці і я стрінув його у батька у Вірджінії. Працює він інженером у Норфолк. Його бабця, згадана вже пані Ромер, біdькалася. Всі мої діти одружені з чужинцями, нема між ними українців ні поляків. Навіть цей внук їде в жовтні до Данії одружитися з данкою! А як українці? — питала мене. Раділа, як я оповів їй, що українці люблять дуже свій рід і одружуються зі своїми. А як вони пізнаються зі собою? — питала. Знаються ще з краю, жили разом в таборах Німеччини, а в Америці пізнаються в молодечих організаціях та на Союзівці.

На фото (зліва) Марта Мегаль — прабабця, Антонина Куропась — бабця, Віра Госвич — мати і Христя Госвич — дочка, внучка та правнучка. — Всі члени 125 і 423 Відділів УНС.

З перебування голови ВО УНРади М. Лівицького в ЗДА

Ню Йорк.— Під час свого перебування в ЗДА, голова Виконного Органу Української Національної Ради Микола Лівицький відвідав Владик обох Українських Церков. Він був на відкритті пам'ятника Т. Шевченкові у Вашинґтоні і виголосив промову на бенкеті. Брав участь та виступав на різних зібраннях і імпрезах, як напр. Пластове свято у таборі „Бобрівка", поширене засідання Головної Управи Об'єднання Прихильників УНР, урочистість підписання мейором міста Ню Йорк Ваґнером декларації з приводу „Тижня поневолених народів", збори Товариства Прихильників УНР у Філядельфії, а також відбув конференції з представниками поодиноких українських політичних організацій, які діють на американському терені. Він виступає з жалібним словом на похоронах сл. п. С. Литвиненка, І. Мирошниченка і Г. Денисенка, а також був присутнім на панахидах по сл. п. ген. В. Сальському і проф. Є. Ґловінському.

Від 20 липня до 3 серпня М. Лівицький перебував у Вашинґтоні, де він відвідав централі різних американських організацій та урядові установи, а також багатьох сенаторів і конґресменів з обох американських партій, складаючи спеціяльно для цієї нагоди виготовлений меморандум на тему „Взаємовідносини поміж Заходом і Сходом та проблема поневолених Москвою народів". Під час перебування у Вашинґтоні Голова ВО дав інтерв'ю для українських радіовисилань при „Голосі Америки". У Вашинґтоні або Ню Йорку М. Лівицький мав зустрічі з головами Національних Комітетів т. зв. сателітних народів (угорського, румунського, польського, болгарського, литовського, естонського, албанського і т. д.), що входять до організації, яка носить назву Асамблея поневолених европейських націй", а також відвідав голову цієї організації, п. Олександра Кутта, естонця. Відбулися також зустрічі з представниками неросійських народів СССР — білорусами, туркестанцями, ідельуральцями та іншими. Відвідуючи різних американських діячів, Голова ВО зложив також візиту Президентові Комітету Радіо-Свобода Сарджентові та начальникові відділу спеціяльних плянувань цього Комітету І. Пачеві. 30 серпня ц. р. виступить з доповіддю в Едмонтоні в Канаді і цілий вересень проведе на подорожі по Канаді.

Гурток українок заснував у Судбурах український дитячий відділ у громадській бібліотеці

Содбури, Канада.— Гурток молодих українок, на чолі з ініціятивною п-і Марусею Стефурою, придбав тут 600 дол. і за них купив чимало українських дитячих книжок та передав їх до громадської бібліотеки міста. Тепер у тій бібліотеці відкрили Український дитячий книжковий відділ. З ініціятиви цього ж приватного гуртка відбулося вже декілька дитячих українських свят, зустрічів, а навіть показ українського ляльковото театру, який довелося повторити, вже англійською мовою, для канадських дітей. Молоді українки поробили заходи, щоб у Содбурській середній школі впровадили вивчання української мови, як предмету. Свій гурток ці свідомі українки скромно називають „Читацьким гуртком".

Український Інститут Америки призначив 6,000 дол. на позики для закінчення студій

Українські студенти, які студіюють на високих школах в Америці, можуть отримати для закінчення студій у шк. році 1964 - 1965 студійні позики від Українського Інституту.

Студійні позики — безпроцентові.

Студенти, які бажають отримати такі позики, повинні виказати у своєму поданні відповідний ступінь успіху в попередніх двох - трьох роках своїх студій, та з'ясувати обставини, чому потребують фінансової підтримки у формі позики для закінчення студій. Подання для уділення студійних озик слід надсилати до 14-го вересня 1964-го року.

До подання треба залучити офіційні потвердження про висліди дотеперішніх студій та про запис на наступний шкільний рік.

Ближчі інформації можна отримати в Інституті.

Подання слід надсилатина адресу:
Ukrainian Institute of America
2 East 79th Street
New York 21, N. Y.

З НАШИХ БУДНІВ

ДОРАДНИКИ

Літо хилиться до склону, через тиждень Свято Праці, значиться — кінець вакаційному дозвіллю. В природі якось вчасно цього разу повіяло холодом, зате в політиці настав гарячий час! Я не натякаю на вибори, тут воєнна баталія ще не розгорнулась на всю пару, алеж є інші запальні пункти на широкім світі, що в них могла б початися така коломийка, що аж гей! Згадати б лише В'єтнам, Кіпр чи таке Конго ...

Що міжнародна ситуація далі непевна, це помічається не тільки на Вол-стріт, але й в такому, скажемо, Елленвіллі, де мій земляк з Бібрецького повіту (не назву його по імені) продовжує копати бункер, і то в прискореному темпі!

— А ти, — каже до мене, — не підсміхайся лукаво і не філософуй, а бери рискаля і помагай рити тунель! Від біди одного самітняка можна буде десь тут притулити.

Мій земляк стовідсотково впевнений, що цим разом „щось" вибухне! Його впевненість базується не лише на тому, що йому духи так говорили і навіть зрадили точну дату вибуху світової війни ч. 3 (неділя 6-го вересня ...) Він, мій земляк, прив'язує теж велику вагу до того, що це ж саме підійшло 50-річчя спалаху першої світової війни, коли то, як відомо, сербські бандерівці забили „нам" у Сараєві архикнязя Франца Фердинанда з дружиною Софією, ну, а що потім наступило, всі добре знають.

— Та різниця, — твердить мій земляк, — буде криваво відзначена, багато людських дітей наложить головою, але зате прийде кінець червоній тиранії, і в наше віконце загляне сонце волі!

На тому пункті ми навіть трохи посперечались з земляком, бо мені аж ніяк не хочеться вірити, щоб, скажемо, американців скортіло „бадеруватися" з війною під час довгого вікенду та ще й перед світовими серіями по бейзболу. Подруге, в нашій атомово-нуклеарній добі стратегічна ситуація трохи інакше складається, як 50 років тому. Тоді через маленьку Сербію стали молотитись найбільші світові потуги, а потім увесь світ. Нині через таку Сербію, як В'єтнам, ледве чи схоче воювати Америка з червоним Китаєм. Постращити селенків то вона може, зокрема перед виборами, це, кажуть, допомагає плятформі ... До речі, наш уряд навіть не вислав війська до Південного В'єтнаму, лише — дорадників. А північні в'єтнамці мають своїх „дорадників" — комунокитайців ... І так дорадники дораджують з обох сторін, а хлопці періщать один одного, аж пір'я летить! Правда, інколи дістанеться по шапці і дорадникові, ніби тому кібіцові, що присівся кібіцувати і занадто вмішувався до гри своїми порадами. Але від цьоог, звичайно, світові війни не вибухають в наші часи.

Тому то й шкода мені мого земляка з Бібрецького повіту ... Даремно він пріє коло бункра і надшарпане серцевою атакою своє здоров'я на небезпеку виставляє! Це вже, мабуть, втретє зустріне його розчарування ... Копав бункер під час Корейської війни, копав під час кубинського конфлікту, — тоді навіть замаґазинував у льоху мішок цукру й всякі консерви, — і нічого з цього не вийшло. Але чоловік має твердий характер і вірить ... духам. Інколи завидки мене беруть, що мені бракує такої віри і такого характеру ...

Ікер

ДО ЮВІЛЕЙНОЇ ЗУСТРІЧІ ВАСИЛІЯНОК

(Продовження зі сторінки 2)

що це була година питань, не викладів, до того ж лекція була з геології, якась особливо трудна.

Вчителька шарпнула ручку дверей і, не зупинившись біля стола, почала міряти залю широкими кроками. В клясі була мертва тиша. В руках у неї був злощасний нотес, і вона його похапцем листкувала. Ніхто не дозволив собі на розкіш голосно дихати, коли вона, перегорнувши якусь там сторінку, зверескнула:

— Кулик!

Як на те підвелася з опущеною вниз головою, завжди сумна Кулицька у першій лавці, а за нею виструнчилась на ввесь свій високий ріст, з непритомними очима Кудлаківна. Ніякої Куликівни в нашій клясі не було. Обидві панночки стояли, ніби очікуючи смертний присуд. Учителька глянула здивовано на них, і зразу напружена атмосфера розрядилась: розгладилась різка риска між її бровами й засяніло променистим усміхом обличчя, осяваючи цілу клясу білістю рівних зубчиків та ямочками на рум'яному лиці.

Їй було тоді за тридцять. Оце вперше за строгим кроєм спортового одягу, за різкими рухами, важкими черевиками з'явилася вродлива молода пані, на грудях якої красувались хрести заслуги й бойові відзнаки. Оце вперше за всі чотири роки вона, присівши на першій лавці, дала нам інтимну лекцію рідного землезнавства. Вона водила нас карпатськими плаями, подільськими розбитими дорогами, крутими вуличками рідного міста, шляхами своєї славної юности. Вона й залишилась у душах мого покоління незбитим ідеалом краси, відваги, доброти та гарячої любови до України.

ВИСТАВКА НА ПОШАНУ ДЖАНА Ф. КЕННЕДІ

Під час Демократичної Конвенції в Атлантик Ситі, була влаштована там виставка пам'яток — різних особистих речей покійного президента ЗДА Джана Ф. Кеннеді. На фото: мимо стендів виставки проходять Генеральний Прокуратор ЗДА Роберт Ф. Кеннеді (третій від правого боку), його дружина Етеля й асистент державного секретаря Аверел Гарриман.

„Проблеми нашої державности"

(Студійна Конференція „Зарева")

З рамени Краєвого Проводу ОУАТ „Зарево" в ЗДА 1-го і 2-го серпня відбулася на Оселі ім. О. Ольжича у Лігайтоні, Па., Студійна Конференція „Зарева".

В програму входили доповіді: „Причини нашої бездержавности" — доповідач Мих. Герець та „Реальні можливості нашої державности" — Володимир Бакум.

М. Герець насвітлив причини нашої бездержавности з погляду трьох українських ідеологів: Д. Донцова, О. Мазепи та В. Липинського. Згідно з Д. Донцовим — причини нашої бездержавности треба шукати в моральному упадку провідної верстви, у її „змужиченні".

Ісаак Мазепа бачить причини у нашому географічному положенні та у зовнішніх обставинах, які не давали нам змоги нормально розвиватися.

В. Липинський розподіляє причини на залежні й незалежні. Всі залежні від нас причини він зводить до „неуміння українських людей здобути і вдержати владу на своїй землі".

На думку доповідача основна причина нашої бездержавности лежить у нас самих, у нашому надмірному індивідуалізмі, який межує з анархізмом, що доводить до розбиття нашого внутрішнього життя, взаємної ворожнечі й боротьби.

Другий доповідач — В. Бакум порівняв теперішнє міжнародне становище України зі становищем 1918 - 1920 років.

Аналізовано також відносини на рідних землях. Повна русифікація на всіх відтинках з одного боку, та боротьба проти неї українського народу.

Доповідач переглянув і працю еміграції: Величавий Шевченківський Здвиг у Вашингтоні, плянування Світового Конґресу Українців, наукові видання, зріст інтелектуального рівня еміграції, широке зацікавлення нашої молоді вищими студіями, і т. п. все це вклад еміграції до визволення Батьківщини.

Актуальні теми та добре опрацьовані доповіді викликали живу й цікаву дискусію, ряд запитів та конкретні пропозиції.

В конференції взяло участь приблизно 60 осіб майже з усіх студентських осередків сходу Америки.

Б. Турченюк

Прапор для Т-ва прихильників УНР в Нюарку

Товариство Прихильників Української Народної Республіки в Нюарку, Н. Дж., як одна із клітин нашого Державного Центру Української Народної Республіки, набуло Державний Українсько - Національний Прапор.

Нав'язуючи набуття українського національного прапору до наших визвольних змагань за українську державність в 1918 - 1922 роках, — Товариство пов'язує цей факт з тими особами, які творили цю державність, які були першими будівничими і які чудом залишилися живими, та сьогодні працюють для рідної української справи. Пов'язує з тими особами, які колись були першими прапороносцями, з прапорами йшли в бій і з ними вмирали. Нав'язуємо набуття і посвячення українського національного прапору з вдалою особою минулих світлих днів нашої боротьби з особою, що ще й на сьогодні є серед нас, з бувш. прем'єром міністрів Української Народньої Республіки, членом Української Центральної Ради в Києві проф. Борисом Мартосом. На його честь і на відзначення 85-ти роковин його уродин і 65-ти ліття його державницької праці і буде влаштовано бенкет.

Посвячення Українського Національного Прапору прихильників Української Народньої Республіки Нюарку відбудеться 18-го ЖОВТНЯ 1964 року в год. 11:30 перед полуднем в українській православній церкві св. Вознесенія, 675 Савт 19 вулиця, Нюарк, Н. Дж. Після посвячення прапору в залі церкви святого Вознесенія відбудеться бенкет.

К. СТЕПОВИЙ
голова Т-ва Прихильників Української Народньої Республіки в Нюарку, Н. ж.

Новий Відділ Українського Лікарського Т-ва

Дня 20 липня 1964 р. в Саскатуні Провінції Саскачеван в Канаді відбулися перші основуючі Збори Відділу УЛТПА — Саскачеван — що включатиме лікарів і лікарів-дентистів замешкалих в цій провінції. Зборами проводив д-р Богдан Роздільський, професор Медичної Школи Саскачеванського Університету зі Саскатуну, котрий в порозумінні з Головною Управою УЛТПА скликав ці основуючі сходини. На сходини прибув д-р Мирон Л. Зарицький, голова Головної Управи УЛТПА з Ню Йорку. Він в свойому привітанні від Головної Управи і всього членства висказав радість, що йому уможливлено цю зустріч, пояснив цілі і завдання УЛТПа та поінформував присутніх про працю і успіхи товариства. Заохотив присутніх лікарів і лікарів - дентистів піддержати заходи Головної Управи УЛТПА і просив бути помічними д-рові Богданові Роздільському в його заходах у створенні Відділу на Саскачеван. У висліді та дискусії вибрано тимчасову Управу в такому складі: д-р Богдан Роздільський — голова, д-р Михайло Бойкович — містоголова, д-р Володимир Чубатий — секретар, д-р Дмитро Ціпевник — скарбник, всі з Саскатуну та д-р Лев Кавуля як член управи і організаційний референт з Ріджайни. Сходини відбулися в приватному помешканні д-ра Богдана Роздільського, де також відбулася товариська зустріч присутніх членів. На сходинах було присутніх 14 членів, бо час літніх ферій перешкодив іншим прибути.

Створення 5 Відділів УЛТПА на терені Канади, з котрих першим був Відділ в Торонті, потім Едмонтоні, опісля в Монтреалі, а в цьому році заложено Відділи на провінції Манітобу і Саскачеван, має велике значення для української субстанції в Канаді і для її ролі в загально - громадському розвитку.

● В Ірані покарано 19-річного американського студента Патріка Чарльса Форда 6-місячною в'язницею і гривною 134 дол. (10.000 місцевої валюти) за те, що він, як водій авта, переїхав недалеко Тегерану іранського жебрака.

Українська мова в Літній Школі Манітобського університету

Манітобський університет має вже свою традицію 6 - тижневих курсів в формі Літньої Школи. Між іншими курсами має місце теж і щорічний курс української мови. Цей курс призначений для вчителів, студентів і всіх, хто хоче підвищити своє знання української мови. Цього року вписалися на курс української мови двадцятий один студент. Курс був дуже успішний і був одним із дальших кроків в розвитку культури української мови в Канаді. Його вели проф. Яр. Рудницький і п-ні мгр. І. Тарнавецька. Пророблено основи української граматики, правопису, фолклор і дещо з української літератури.

ТАРЗАН, ч. 5298. Боїться суспільности.

— Тату, чи я..., Бетті завагалася. — Коли ви поведете ґорилю до міського зоопарку, чи я зможу йти...

— Ні, — вибухнув Сем. — Я вже казав тобі сто разів, що ти повинна бути здалеку від цивілізації!

— Я жалкую, сердечно, — додав зажурений Вотерс... — Але я зовсім не хочу, щоб ти була заражена суспільністю!